На сьогоднішній день більшість науковців поділяють точку зору стосовно того, що мова, представлена у творах художньої літератури, представляє собою адекватний зразок усної комунікації, усної розмовної мови та є релевантним джерелом прагмалінгвістичних досліджень.

Таким чином можливо зробити **висновок** що, навіть при існуванні різних підходів до типології дискурсу можна стверджувати, що відмінність між типами дискурсу проявляється швидше в особливостях їх використання для досягнення кінцевої комунікативної цілі, бо будь-яке мовлення завжди визначається потребою адресанта досягти певного прагматичного ефекту, певним чином змінити фізичний, духовний, емоційний стан адресата. Отже, дискурс нами розуміється як вербалізована у тексті комунікативна інтеракція адресанта й адресата, яка відбувається в конкретних комунікативних, соціальних та прагматичних ситуаціях і спрямована на здійснення конкретного когнітивного, емоційного чи інтелектуального прагматичного впливу на адресата. **Перспектива** даної роботи полягає в тому, що матеріали і результати дослідження можуть знайти своє застосування у курсах загального мовознавства, при вивченні когнітивної та комунікативної лінгвістиці, а також при написанні дипломних робіт .

Література

Арутюнова Н.Д. Дискурс // Лингвистический энциклопедический словарь. – М.: Советская энциклопедия, 1990. – С. 136-137. *Бацевич* Ф. С.Основи комунікативної лінгвістики. – К.: Видавничий центр “Академія”,2004. – с.344. *Бехта* І.А. Текст в парадигматичній системі наукових лінгвістичних концепцій ХХ – поч. ХХІ століття: актуальні та віртуальні стратегії розвитку // Дискурс іноземно мовної комунікації: концептуальні питання теорії та практики (колективна монографія). – Львів: вид-во ЛНУ ім. Івана Франка, 2001. – С. 164-192. *Борботько* В.Г. Общая теория дискурса : Автореф.дис. …д-ра филол. наук. Краснодар,1998. – С.13-14. *Демьянков* В.З. Лингвистическая интерпритация текста: универсальные и национальные стратегии//Язык и культура: Факты и ценности. – М.: Языки славянской культуры, 2001. – С.309-323. *Зильберт* Б.А. Тексты массовой информации. Саратов: Изд-во Сарат.ун-та,1991.с.56. *Карасик* В.И. Языковой круг: личность, концепт, дискурс. - М.: Гнозис, 2004. – С.7, 226-250. *Комар* Р. Авторська ремарка як засіб психологізації зображення в художньому дискурсі//Дискурс іноземної комунікації (колективна монографія). – Львів: Вид-во Львівського нац. ун-ту ім.І.Франка, 2001. – с.253. *Кубрякова* Е.С. О понятиях дискурса и дискурсивного анализа в современной лингвистике//Дискурс, речь, речевая деятельность: функциональные и структурные аспекты: Сб. обзоров. М.:ИНИОН РАН, 2000. – с.19. *Кусько* К.Я. Когнітивно-дискурсивний потенціал інформативного трансферу//Вісник Харків.нац.ун-ту. Ім.. В.Н. Каразіна, 2004. - №635. –с.92. *Макаров* М.Л. Интерпретативний анализ дискурса в малой группе. Тверь: Изд-во Твер. Ун-та, 1998. – с.89. *Почепцов* Г.Г. Высказывания и дискурс в прагмалингвистическом контексте. – Киев: КГПИИЯ, 1989. – 114с. *Степанов* Ю.С. Альтернативный мир. Дискурс. Факт и принцип причинности//Язык и наука конца 20-го века: Сб. ст. М.: Рос. гос. гуманит. ун-т, 1995. – с.37.

ГАЙДИС Х.М.
(*Національний університет «Львівська політехніка»*)

ЗАСТОСУВАННЯ ЛІНГВІСТИЧНИХ ЗНАНЬ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ОБ’ЄКТИВНОСТІ СУДОВИХ РІШЕНЬ

Юридична лінгвістика ще донедавна була підгалуззю прикладної лінгвістики, а нині вже виокремлюється у самостійну науку, де юристи і лінгвісти співпрацюють для поглиблення своїх знань. Це сприяло розвитку таких асоціацій як Міжнародна Асоціація Судової Лінгвістики (МАСЛ) у США, чи ,наприклад, Гільдії лінгвістів

експертів у Росії, що організовують конференції і видають спеціалізовані журнали, де висвітлюються результати досліджень у цій галузі.

Велика кількість праць у цій сфері присвячені вживанню мови. Наприклад, адвокати і прокурори навчились уникати сугестивних формулювань на кшалт «Коли Ви перестали бити свою дружину?» Адже вже саме питання містить твердження, що підсудний бив свою дружину, хоча цей факт міг ще бути недоведеними. Такі формулювання підсвідомо впливають на суддю та присяжних і тільки лінгвісти можуть пояснити, яким чином це відбувається. Юристи не вивчають логічних структур мови і їм не відомо про поняття пресупозиції, що є технічним терміном, який виражає припущення. Але у своїй практиці вони користуються цим інструментом. І лише лінгвістика може довести, що адвокат чи прокурор використали цей засіб для психологічного впливу на суд.

Загалом такий підхід є дуже правильним. При перекладі свідчень з рідкісного діалекту головна увага приділяється тому, що слова означають в тому діалекті, а не на лінгвістичному питанню, що таке діалект, звідки він походить і чи це регіональний діалект чи ідіолект, і т.д. Лінгвісти можуть проінформувати юристів, що мовці рідкісного діалекту, ненавмисне оперують тими чи іншими термінами, і що їхній спосіб мовлення є не образливий. Мовники зазвичай не пояснюють, що всі мови складені з діалектів. А також, що з лінгвістичної точки зору «стандартна мова» це також діалект. І вона не більше і не менше за інші вписується в розмову.

Наведемо приклад справи, що справді приголомшує через те, що її об’єктом є не саме по собі використання мови, а власне лінгвістичні аспекти її застосування. Суд присяжних засуджував гаїтяньця, що був арештований нібито за продаж трьох десятих грам кокаїну детективу поліції, який працював під прикриттям. Єдиними доказами обвинувачення були свідчення детектива, який стверджував, що підсудний і є тією особою, якій він продав наркотики. Основним доказом захисту був аудіозапис цієї оборудки, таємно зроблений детективом. Захист стверджував, що голос наркоторговця на касеті і підсудного відрізнялись. Але присяжні визнали чоловіка винним і присудили 12 років ув’язнення [Spring, C. L 2000, с.110-112].

Для апеляційного провадження підсудний попросив проаналізувати запис угоди, на якому, як вважалось, був його голос. Під час аналізу, було використано записи із засідання суду (вони надали зразки як голосу підсудного так і голосу детектива). Зміст свідчень привернув увагу експерта. Особливо його зацікавив той момент, де прокурор заявляв, що будучи лінгвістом підсудний міг легко змінити свій акцент на афро-американський, що було легко розібрати із запису. Експерт попросив повні стенограми і аудіо записи із засідань суду, щоб переконатись чи правильно він зрозумів прослуханий уривок. Адже навряд чи лінгвіст, чи будь-хто інший міг би так легко говорити з акцентом чи без нього, тоді коли він цього забажає.

Читаючи стенограми, експерт виявив кілька абзаців у свідченнях, де бракувало простих елементарних лінгвістичних знань та пояснень, що в свою чергу вплинули на вирок суду. Слабкістю обвинувачення було різне звучання голосу підсудного і голосу наркоторговця на касеті. Підсудний говорив із чітким акцентом, що свідчив про його креольське походження. Він почав вивчати англійську мову у 18 років [Fromkin, V. and Rodman, R 1998, с.8]. Наркоторговець розмовляв поширеним афро-американським діалектом англійської мови. Серед лінгвістів побутує думка, що друга мова, вивчена після «критичного віку» - 13 років (з різницею у кілька років залежно від особистості), рідко може бути засвоєна без акценту через вплив на неї рідної мови.

Хочемо проілюструвати брак базових лінгвістичних знань, наводячи уривки із свідчень в залі суду. Власне вони і вплинули на остаточне винесення вироку.

Свідчення:

Адвокат захисту: І об’єкт (наркоторговець) не мав жодного акценту, правильно?

Детектив: З того, що на касеті - жодного.

Отож, ми бачимо згоду обох сторін, що наркоторговець говорив без акценту.

На суді вважалося, що перед засудженням обвинувачений був призначений виконувати обов'язки ***лінгвіста*** в армії Сполучених штатів, про що свідчать записи із судового засідання. Насправді ж він працював в армії під час її перебування на Гаїті у 1994 році і виконував обов'язки ***перекладача***.

Під час перехресного допиту підсудного:

Прокурор: Вас призначили лінгвістом в армії, правильно?

Підсудний: Так.

Прокурор: Я не знав, що це означає, тож я подивися до словника. Чи погоджуєтесь Ви, що лінгвіст – це фахівець із системи звуків і мови, особливо зміни звуків?

Підсудний: Я знаю лише те, що в армії я був перекладачем. Ви мене питаєте, чи я погоджуюсь із Вами? - Ні.

Прокурор: Я лише перевірив визначення «лінгвіст» і «лінгвістика» у Вебстерському словнику англійської мови, і він подає, що «лінгвістика – це наука, яка займається системою звуків мови, а особливо зміною звуків».[Fromkin, V. and Rodman, R 1998]

Давайте припустимо, що спостерігач цієї судової справи не є професійним лінгвістом, а скажімо студентом-першокурсником, який прослухав лише вступний курс з лінгвістики. До якого висновку може дійти такий ще мало обізнаний в лінгвстиці студент?

Він зазначить, що термін «лінгвіст» в даному випадку використаний неправильно. У цій ситуації його застосовують до особи, що є перекладачем. Зазвичай таке непорозуміння не викликало б ніяких неприємностей, але в стінах суду потрібно точніше визначення, якого б і слід було вимагати захистові.

Наш студент також може зауважити, що це історична лінгвістика займається питаннями зміни звуків мови впродовж часу – що лінгвісти і називають «зміною звуків», але це важко назвати головним чи пріоритетним напрямком дослідження лінгвістики. Крім того, застосування словосполучення «зміна звуків» не має нічого спільного із вмінням мовця змінювати голос чи навмисне говорити з іноземним акцентом. Цей факт також залишилось поза увагою захисту.

Якщо б у нашого видуманого студента-першокурсника був невеликий юридичний досвід, то його б здивував той факт, що захист не опротестував питання прокурора, де він просив підсудного погодитись чи не погодись із словником. Він також би міг перевірити всі словники англійської мови пов'язані з назвою Вебстер [Webster's Dictionary 1952; Webster's Dictionary 1993 і т.д.]. У такому випадку він би не знайшов жодного згадування про зміну звуків у словниках даного видавництва, виданими не більш ніж 50 років тому. Таке визначення можна знайти в словнику *The Universal English Dictionary* під редакцією H. C. Wyld, випущеному у 1952 році:

Лінгвістика – філологія, особливо та її частина досліджень, що займається фонетикою і зміною звуків. [The Universal English Dictionary 1952, c.576-577]

Існує ймовірність того, що прокурор використовує термін Вебстер як загальний термін для слова «словник» , так як ми використовуємо, наприклад, слово «ксерокс» на позначення копіювального приладу. Тому визначення, що подане в суді, прокурор міг знайти у будь-якому іншому словнику не пов'язаному із Вебстером. Також дуже ймовірним є той факт, що прокурор користувався дуже старим словником , в якому ще було визначення лінгвіста, яке збереглось з 19ст. Хоча навіть у виданні 1896 року словника Funk and Wagnall's вже не згадується зміна звуків у визначенні лінгвіста і лінгвістики. У будь-якому випадку, все це залишилось поза увагою захисту. І можна

уявити як мало всього в плані лінгвістики знайшла сторона захисту, переслідуючи інтереси свого клієнта.

Захист також упустив той момент, що перекладачі часто говорять однією або кількома мовами, на які вони перекладають з іноземним акцентом. Його вони зрозуміло воліли б позбутися, і говорили б іноземною мовою без акценту, якщо б цього так легко було уникнути.

Але під час засідання суду неправильно трактувались не лише поняття історичної лінгвістики, але і поняття соціолінгвістики.

Свідчення :

Прокурор: Ви ж не намагаєтесь переконати присяжних, що коли Ви перебуваєте на вулиці, то розмовляєте тією ж мовою, що з отцем Бобом на сповіді? Правда ж?

Підсудний: Ні. Коли я на вулиці, я розмовляю з людьми…. Ммм….Ми використовуємо іншу мову. Але коли я розмовляю з ……ну коли я в іншій ситуації ….розумієте я можу вжити і кілька поганих слів, чи ще якихось….Але коли я розмовляю зі священиком, він же священик, Ви розумієте, отож з ним по-іншому.

Прокурор: Звісно. Отож тон Вашої розмови з ним і з людьми на вулиці буде іншим? Так, я розумію, що Ви маєте на увазі.

Підсудний: Ні, ні, ні, ні. Те що я намагаюсь сказати, це те, що при офіційній розмові, такій як ця, я не буду говорити поганих слів, чи ще чогось такого. Але коли я на вулиці, говорю з Вами як з друзями, чи, ну розумієте, рівними собі, щось таке. То я буду говорити по-іншому.

Прокурор: Ви ж ніколи не скажете отцю Бобу, «чорт забирай» чи «лайно», правда?

Підсудний: Чого б я казав таке священику?

Прокурор: Ви ніколи такого не скажете священику, правда?

Підсудний: Так. [Fromkin and Rodman 1998, c. 426].

Ми розуміємо, що мова тут йде про стиль. Більшість мовців здатні розмовляти офіційно чи неофіційно в залежності від ситуації. З цієї причини стилі ще називають «ситуаційними діалектами». Це дуже легко прослідкувати. До родичів, друзів ми говоримо неофіційно, невимушено. А з людьми, що перебувають на вищому соціальному статусі, ми говоритимемо більш офіційно, не вживаючи сленгу, поганих слів, скорочень. І безсумнівно із членами духовенства ми теж спілкуємось офіційно. Існують мови, такі наприклад як тайська, де велика кількість фраз застосовується спеціально для спілкування із членами буддиського духовенства чи королівської сім'ї [Rodman Robert 2002, c. 79]

Не знаючи цього, адвокат захисту не міг чинити опір обвинуваченням, аргументуючи тим, що таку здатність міняти стилі має кожен, і вона не наділяє підсудного вмінням приховувати чи замасковувати свій акцент і говорити американською англійською без нього. Зрозуміло, що підсудний, незважаючи на свій ламаний дискурс, легко описує феномен зміни стилів і є дуже проникливим, коли каже: «Чого б то я так говорив до священика?»

Свідчення:

Прокурор: Ви володієте французькою, іспанською, італійською, англійською.

Підсудний : Я вільно розмовляю французькою і креольською, досить добре говорю іспанською, а італійською я розмовляю через її схожість з іспанською. Це так ніби італійська була б, ну, наприклад,з іспанською двоюрідними сестрами, так що я її розумію і трошки можу нею спілкуватись.

Прокурор: Ну і очевидно англійською?

Підсудний: Так.

Прокурор: Очевидно. Ви були призначені лінгвістом в армії, але Ви сказали пану Л., що неможливо говорити без акценту.

Підсудний : Так, це неможливо для мене говорити без акценту. [Fromkin and Rodman 1998, c. 542-544].

Тут слід зазначити вивчення другої мови і гіпотезу критичного віку. Стає цілком зрозуміло, що підсудний, який почав вивчати мову у віці 18 років, не міг уникнути свого акценту. Він зазначає, що всі інші мови, які він знає, мало чим впливають на те, чи він говорить англійською з акцентом чи без нього.

У цьому випадку захист безнадійно непоінформований і не може пояснити присяжним простого поняття «критичного віку вивчення мови». Це можна зробити процитувавши відому і дуже поважну особу Генрі Кісінджера, який вивчив англійську в підлітковому віці і в кого залишався німецький акцент, якого б він із радістю позбувся.

Наводячи свої останні аргументи, прокурор стверджує, *мусить стверджувати,* що голос наркоторговця, який говорить без акценту американською англійською, є голосом підсудного. Цього він може досягнути лише переконавши присяжних, що обвинувачуваний уникав свого акценту і змінював свій голос, щоб видати себе за корінного американця. Ось уривок із промови прокурора на судових дебатах:

Прокурор: Вільно володіє англійською, французькою, креольською. Розмовляє італійською і вільно говорить іспанською. Американський військовий лінгвіст…… Він підтверджує все це, вільно розмовляє п'ятьма мовами, американський військовий лінгвіст, відомий під кількома іменами, і він хоче сказати, якщо Ви пригадаєте моє останнє питання: «Ви не можете говорити без цього акценту, чи не так?». «Так, не можу». «Чи можливо, щоб ви говорили без акценту?» «Ні, не можливо.». Вільно володіє п'ятьма мовами, має кілька імен і в тому числі іспанське ім'я, перекладацьку пам'ять, але він не може позбутися свого акценту. Я Вас прошу, це чоловік, що скаже будь-що аби тільки вилізти сухим з води.

Навіть лінгвіста-початківця цією промовою зовсім не переконати. Тут легко розпізнати нелогічність висновку, основою якого є просте незнання основ лінгвістики. Якщо б адвокат захисту в даному випадку мав підтримку лінгвіста, або власні базові знаня з цієї галузі, то зазначив би, що обвинувачення не довело того факту, що підсудний таки може говорити без акценту. Він би зміг показати, що жодний із наведених аргументів не доводить вини підсудного. Тут можна було б використати інші факти. Обвинувачення могло б встановити, що підсудний колись брав уроки акторської майстерності, чи вивчав фонетику, чи ходив на мовні курси. Ймовірно він був гаїтянською Елізою Дулітл в руках сучасного американського Генрі Хіггінса, що навчив його говорити із афро-американським акцентом з метою проведення незаконних оборудок. Будь-який із цих аргументів може свідчити про здатність говорити з американським акцентом. Але обвинувачення навіть не намагалось привести хоча б один із цих доказів[Rodman Robert 2002, c.7-9].

Вище був наведений приклад, де базові знання з лінгвістики, отримані на вступному курсі чи із будь-якої вступної книжки з лінгвістики (напр.,Fromkin and Rodman 1998, O'Grady *та ін.* 1993), могли б змінити курс правосуддя. За відсутності таких знань серед присяжних і в захисті, прокурор легко стверджував про здатність підсудного легко говорити з акцентом і без нього. Цей факт підтверджувала чиста англійська мова наркоторговця на касеті, що вже само по собі мало пролити певну долю сумніву на вину підсудного.

Базові знання лінгвістики домогли б побачити різницю між термінами «перекладач» і «лінгвіст». Вміння перекладати не надає жодних особливих здібностей говорити без акценту.

Знання про «зміну звуків» це знання про історичний розвиток мови і має не більше спільного із мовленням, ніж знання того як приготувати борщ. Але адвокат цього не знав [Rodman Robert 2002, c110].

Вміння розмовляти у різних стилях є соціолінгвістичним явищем і його має кожен, але не наділяє людину здатністю копіювати діалект, який до цього їй був невідомий. Крім того, існують докази, що людині набагато важче розмовляти в різних стилях іноземною мовою - факт, що суперечить обвинуваченням про те, що здатність розмовляти у різних стилях пов'язана із вмінням уникати акценту.

Вивчення мови після критичного віку залишає акцент, якого майже неможливо позбутися. І тут виявилась ще одна прогалина в захисті.

Оскільки роль судді відрізняється у всіх 50 штатах Америки, дивує той факт, чи суддя таки сприйняв такі неправдоподібні обвинувачення. А якщо і не сприйняв, то чи не міг він поставити їх під сумнів законним чином. У чому б не полягала справа, сподіваємось, що судді серед усіх юристів, будуть володіти основою лінгвістичних знань, щоб розпізнати хибні обвинувачення, і зможуть виявити, коли суд присяжних жорстоко обманюють.

Чи хочемо ми сказати, що юридична освіта повинна включати основи лінгвістики? Можливо. Але ми б прагнули, щоб уся загальна освіта містила основи лінгвістики. А чому б і ні? Базові знання з фізики і хімії є частиною обов'язкової освіти. А в сьогоднішньому світі такі знання ані трохи не є важливішими, ніж знання лінгвістики [Spring та ін. 2000]. У такому випадку в юридичних школах будуть запроваджені навчальні курси з основ лінгвістики.

Підсудного позбавили волі на три роки, і швидше за все з таким адвокатом, який в нього був тоді, він не виграє апеляційного провадження. І він напевно невинний в тому злочині, в якому його звинувачують. Він став жертвою незнання, при чому незнання певного виду: незнання основних понять і визначень лінгвістики. Ось уривок із промови на судових дебатах адвоката захисту:

Захист: На касеті не голос Л.Г. Ви це чули сотні і сотні разів. Це не його голос на касеті. Не він записаний на касеті. Він не продавав наркотики. Не можна підробити акцент. Ви можете говорити багатьма різними мовами, але це не означає, що Ви можете підмінити акцент. Він народився на Гаїті. Він виріс на Гаїті. Він говорить з гаїтянським акцентом. Навіть, коли він злився на трибуні, він говорив з гаїтянським акцентом. Поки він був у в'язниці, будь-який з офіцерів підтвердить, що він говорив тільки з гаїтянським акцентом. Жодна людина і жодне свідчення не підтвердило того, що він може говорити англійського без цього акценту. Будь ласка скористайтеся здоровим глуздом у даній ситуації. Хоча люди і можуть говорити кількома мовами, це не означає, що вони можуть коли захочуть говорити без акценту. Таке не стається. Я ходив до школи з хлопцем, що народився в німецькій сім'ї і мав батьків-німців, він вільно говорив обома мовами без акценту. Дві різні мови. Лері може розмовляти різними мовами, але він не може – я так думаю, але не знаю чому – не може говорити з американським акцентом. І чого б то він мав, я маю на увазі. Він говорить так як говорить. Він ходить вулицями. Він говорить ті речі, які говорить, єдиним голосом, яким Отець нагородив його, і це той що Ви чули за трибуною. Прокурор говорив про отця Боба, і він намагався наголосити на тому, що Ларі говорить іншою мовою з отцем, ніж людьми на вулиці, нібито він якимось чином включається і виключається. Але він говорив про нецензурну лексику. Розумієте, він говорив про нецензурну лексику. Він не говорив про те, що : «З отцем Бобом я говорю зі своїм гаїтянським акцентом, а з людьми на вулиці по-іншому.»

А тепер уявіть як би адвокат замість цієї сумної промови створив щось на зразок цього:

Підсудний не почав вивчати англійської до 18 років. І це загальновідомо, що цей вік далеко переходить ту межу, за якою людина може вивчити іноземну мову без акценту. Те, що людина є перекладачем ще не означає, що він чи вона можуть говорити другою мовою без акценту. В основному всі перекладачі ООН говорять

англійською з акцентом. Обвинувачення неправильно заявило, що підсудний є лінгвістом. Перекладач - це ще не лінгвіст. Після цього прокурор заявив, що лінгвісти працюють із зміною звуків. Зміна звуків, шановні пані та панове, це те як мова змінюється в своєму історичному розвитку. А це означає, що Шекспір вимовляв слова по-іншому, ніж вимовляємо ми їх зараз. Ось і все. Це не має нічого спільного із здатністю змінювати голос чи приховувати свій акцент. Так само як і по-іншому розмовляти із священиком. Хіба ми всі так не робимо? Хіба і Ви, і я не говоримо по-різному з отцями церкви і з нашими рідними? Звісно говоримо. Всі говорять. Це навіть має свою окрему назву. У лінгвістиці це називається зміна стилів. І всі це застосовують. Але хіба це означає, що всі можуть приховувати свій акцент чи змінювати голос? Авжеж ні. І цей підсудний не виняток. Лінгвістика стверджує, що людина не може просто за своїм бажанням позбутися акценту в іноземній мови, яку вивчила після критичного віку. Лінгвістика підказує, що мало ймовірно, що голос наркоторговця є голосом підсудного, тому і мала ймовірність того, що підсудний – наркоторговець, а отже мала ймовірність того, що він винний [Rodman Robert 2002].

Розширення сфери досліджень судової лінгвістики підтверджує необхідність врахування лінгвістичних знань у юридичній сфері. Зростання співпраці між лінгвістами та правниками, так само як і поглиблення міждисциплінарного дослідження може зробити свій вклад до визначення невинності чи вини підсудного і долучитись до загального покращення в такій недосконалій системі правосуддя. Проаналізована у цій статті справа є свідченням того, що при судовому провадженні доцільно і навіть необхідно залучати досвід лінгвістів-експертів. Це істотно допоможе у винесенні справедливого вироку і додасть свою лепту до зниження необ'єктивності судових рішень.

Література

Fromkin, V. and Rodman, R. An Introduction to Language (6th edn), Fort Worth, Tex.: Harcourt Brace College Publishers, 1998. *New Webster's Dictionary and Thesaurus of the English Language.* Lexicon Publications, Inc. Danbury, CT – 1993. *O'Grady, W., Dobrovolsky, M. and Aronoff, M.* Contemporary Linguistics: An Introduction (2nd edn), New York: St Martin's Press, 1993. *Rodman Robert.* Linguistics and the law: how knowledge of, or ignorance of, elementary linguistics may affect the dispensing of justice. University of Birmingham Press , 2002 *Spring, C. L., Flynn, M., Joseph, B. D., Moses, R., Steele, S. and Webb, C.* 'The successful introductory course: bridging the gap for the nonmajor', Language, 76(1): 2000. c110–122. *Webster's Dictionary and Thesaurus of the English Language.* Lexicon Publications, Inc. Danbury, CT – 1952. *The Universal English Dictionary.* Amalgamated Press, 1952.

ГОНЧАРУК О.М.

(*Харківський нац. тех. ун-т сільського господарства ім. П.Василенка*)

ПРАГМАТИЧНІ ФУНКЦІЇ АНГЛОМОВНОЇ ПРОЗОВОЇ БАЙКИ

Об'єктом дослідження є тексти англомовних прозових байок.

Предмет дослідження складають прагматичні функції англомовної прозової байки, а саме їх виокремлення і опис.

Новизна дослідження обумовлена невивченістю тексту байки, зокрема англомовної, у прагмалінгвістичному аспекті.

Актуальність дослідження полягає в тому, що вивчення прагматики будь-якого тексту – одне з найважливіших завдань всіх дослідників-філологів. Прагматика тексту і сьогодні недостатньо досліджена, разом з тим, якраз у плані прагматики видається